



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-123-02

Druk nr 647
Warszawa, 2 lipca 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

W załączeniu przedstawiam także uzasadnienie trybu pilnego oraz opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

UZASADNIENIE TRYBU PILNEGO

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest państwowym funduszem celowym, posiadającym osobowość prawną, którego źródłami zasilania są:

- 1) przychody ze składni uiszczanej przez pracodawców,
- 2) zwroty fakultatywnych pożyczek pracodawcom „z tytułu przejściowych trudności finansowych”,
- 3) windykacja wypłaconych świadczeń z masy upadłości lub majątku likwidowanych podmiotów gospodarczych.

W 2001 r. Fundusz doznał zapaści finansowej, co doprowadziło do zablokowania przez ówczesnego dysponenta realizacji wszelkich wypłat.

Nowelizacja ustawy dokonana w grudniu 2001 r. zawierała uregulowania pozwalające na sanację Funduszu, którego zadłużenie z tytułu nie wypłaconych świadczeń obligatoryjnych (w upadłości, likwidacji) na koniec 2001 r. wynosiło ok. 109 mln zł. Na koniec maja 2002 r. wierzytelności syndyków i likwidatorów wobec Funduszu zmalały do kwoty ok. 54 mln zł, a okres oczekiwania na realizację wniosków skrócono z połowy roku do 2,5 miesiąca. Następuje zatem stopniowa poprawa płynności Funduszu. Tym niemniej, z uwagi na zmniejszenie do zera rezerw, jakie jeszcze do 2000 r. Fundusz utrzymywał na lokatach - jest on całkowicie niezdolny do zaspakajania roszczeń pracowniczych w nagłych i wymagających relatywnie dużych wypłat w przypadkach upadłości.

W tym kontekście upadłość Stoczni Szczecińskiej - która wymaga obecnie jednorazowej wypłaty z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych kwoty ok. 30 mln zł wynagrodzeń i odpraw nie wypłaconych przez pracodawcę w okresie przed upadłością, a według szacunków w okresie upadłości będzie wymagana kolejna wypłata w kwocie ok. 77,0 mln zł lub ok. 125,0 mln zł w

zależności od liczby osób, które nie znajdą pracy przy budowie statków - powoduje konieczność pilnego ustanowienia prawnej możliwości pozyskania przez Fundusz zewnętrznego zasilania.

Proponowana przez Rząd nowelizacja ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy pozwoli na uruchomienie mechanizmów interwencyjnych.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dochody z tytułu zbycia przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. akcji i udziałów objętych przez Fundusz przed dniem 1 stycznia 2002 r.”;

2) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Dysponent Funduszu może, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zaciągać kredyty i pożyczki na zaspokajanie roszczeń pracowniczych, o których mowa w art. 6.

2. Minister Skarbu Państwa, w ramach uzupełniania środków brakujących na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego, może udzielać Funduszowi wsparcia finansowego ze środków finansowych gromadzonych na wyodrębnionym rachunku środków specjalnych, zgodnie z art. 49 ust. 3 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, po. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280, z 1994 r. Nr 1, poz. 3,

Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474 i Nr 154, poz. 791, z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 106, poz. 675, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 123, poz. 777, z 2000 r. Nr 26, poz. 306 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 3, poz. 18 i Nr 100, poz. 1080 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) na cele, o których mowa w ust. 1.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana nowelizacja ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ma na celu wprowadzenie do ustawy regulacji umożliwiających pozyskiwanie przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (będących funduszem celowym, posiadającym osobowość prawną) dochodów:

- 1) z tytułu zbycia akcji i udziałów objętych przez Fundusz przed dniem 1 stycznia 2002 r. pod rządami poprzedniego dysponenta Funduszu (Prezesa Krajowego Urzędu Pracy) (art. 1 pkt 1 projektu);
zgodnie z postanowieniami art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz.U. Nr 154, poz. 1793) akcje i udziały objęta w zarząd Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. i obowiązkiem ich zbycia w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2003 r.; proponowane dodanie pkt 7 w art. 13 stanowi dopełnienie ww. zmiany, zawartej w przepisie przejściowym;
- 2) z zaciąganych kredytów i pożyczek, co będzie mogło nastąpić wyłącznie za zgodą Ministra Finansów i
- 3) ze środków gromadzonych przez Ministra Skarbu Państwa na wyodrębnionym rachunku środków specjalnych, pochodzących ze zbycia mienia przejętego po likwidacji lub upadłości przedsiębiorstw oraz przejętych środków finansowych, przeznaczanych, zgodnie z art. 49 ust. 3 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, m.in. na uzupełnienie środków

brakujących na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego (art. 1 pkt 2 projektu).

Przesłanką wprowadzenia powyższych zmian do ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy jest upadłość Stoczni Szczecińskiej, która (w zależności od scenariusza przebiegu procesu upadłości) spowoduje konieczność wypłaty w br. z Funduszu kwoty od ok. 80 mln zł do ok. 120 mln zł. Wypłata na rzecz pracowników Stoczni przypadła na okres, gdy Fundusz zaczął powoli spłacać długi narosłe na koniec 2001 r. (ok. 109 mln zł), w którym wystąpiła zapaść jego finansów.

Okres oczekiwania na wypłatę udało się skrócić z kilku miesięcy do 2,5 miesiąca, a kolejkę oczekujących na wypłatę wniosków zredukować do kwoty ok. 54,5 mln zł (na koniec maja br.). Niemniej wypłaty na rzecz pracowników Stoczni w kwocie porównywalnej do rocznego przychodu ze składki (ok. 126 mln zł) oraz stanowiącej ok. ¼ wszelkich przychodów do Funduszu przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń pracowniczych w 2002 r. Fundusz - bez zasilenia z zewnątrz - nie udźwignie.

Obowiązujące brzmienie ustawy nie pozwala na jakiegokolwiek zasilenie Funduszu - stąd projekt nowelizacji ustawy.

Z uwagi na stworzenie jedynie możliwości prawnej dodatkowego zasilenia Funduszu - projekt nie niesie żadnych bezpośrednich skutków finansowych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

projektu nowelizacji ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, tj. ocena wpływu na:

1) wydatki i dochody sektora finansów publicznych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest państwowym funduszem celowym, posiadającym osobowość prawną. Źródłami zasilania Funduszu są:

- a) przychody ze składki uiszczanej przez pracodawców (od 3 lat 0,08% podstawy wymiaru), której wysokość jest określana (od 2002 r.) w ustawach budżetowych,
- b) zwroty pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich,
- c) windykacja wypłaconych świadczeń z masy upadłości lub majątku likwidowanych podmiotów gospodarczych.

Ustanowienie prawnej możliwości pozyskiwania przez Fundusz przychodów z zewnętrznych źródeł zasilania nie niesie żadnych bezpośrednich skutków finansowych.

Natomiast realizacja tych możliwości (po zmianie ustawy) będzie mogła oznaczać powstawanie zobowiązań osoby prawnej wobec kredytodawców oraz konieczność poniesienia kosztu odsetek,

2) rynek pracy; spokój społeczny

Ochrona nie zaspokojonych przez pracodawcę przed upadłością i syndyka po upadłości roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy - polega na ich zaspokajaniu przez instytucję gwarancyjną, jaką jest Fundusz. Działania Funduszu prowadzą się zatem do likwidacji negatywnych dla pracowników skutków niewypłacalności pracodawcy (brak wypłat wynagrodzeń, odpraw itd.), nie mają natomiast wpływu na likwidację

czy tworzenie miejsc pracy. Natomiast brak płynności Funduszu, powodujący opóźnienia w zaspokajaniu tych roszczeń, stanowi niewywiązywanie się przez Fundusz z przyjętych obowiązków, a ponadto rodzi lokalne i ponadlokalne ogniska niepokoju społecznych,

3) konsultacje społeczne

W dniu 26 czerwca 2002 r. odbyło się siódme posiedzenie Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej, reprezentującego stroną rządową Komisji, projekt ustawy został uwzględniony w porządku posiedzenia. Partnerzy społeczni reprezentujący Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych, Konfederację Pracodawców Polskich, Związek Rzemiosła Polskiego oraz Business Centre Club wyrazili zgodę na uznanie odbytej dyskusji za właściwą konsultację projektu, wyczerpującą jej tryb.

Poparcie dla projektu wyraziły ww. organizacje, z wyjątkiem BCC, który nie wyraził opinii. W toku dyskusji NSZZ „Solidarność” wyraziła przekonanie o konieczności podwyższenia składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; Konfederacja Pracodawców Polskich wyraziła pogląd przeciwny.

Konfederacja Pracodawców Polskich podkreśliła potrzebę przedstawienia przez stronę rządową przyszłości FGŚP,

4) konkurencyjność wewnętrzna i zewnętrzna gospodarki

wpływu brak,

5) sytuacja i rozwój regionalny

na rozwój regionalny wpływu brak; sytuacja w regionach j.w.



SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekr. Min. DH/1922/2002/DPE-eb

Warszawa, 2 lipca 2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (pismo nr RM-10-123-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanych regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 3 lipca 2002 r.

Cena 0,57 zł + 22% VAT

